

превентивна робота з населенням є запорукою запобігання правопорушенням у сфері обігу вогнепальної зброї. Виконання гласної та негласної перевірки власників на порядок зберігання зброї і в разі виявлення порушень, притягнення до адміністративної відповідальності, а в інших випадках вилучення зброї взагалі гратиме профілактичну роль. У разі ігнорування цих вимог, інтенсивність потоку зброї в Україні збільшиться і це може завдати неминучих випадків. Постраждає як національна безпека так і безпека громадянин України в цілому.

1. Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і холощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів: Наказ МВС України від 21.08.1998 № 622. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98>

2. Єдиний портал органів системи МВС України. URL: https://mvs.gov.ua/ua/news/11656_U_2017_roci_Nacpoliciya_viluchila_z_nezakonnogo_obigu_ponad_dvi_tisyachi_granat_INFOGRAFIKA_FOTO.htm.

Шурганов Микита,
курсант 2 курсу
факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:
Токар Андрій,
викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

РОБОТА СКАНДИНАВСЬКОЇ МОДЕЛІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПОРЯДКУ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Ще з давнини основним завданням поліції було забезпечення охорони громадського порядку під час проведення масових заходів. Але у різні часи у різних країнах публічна безпека та порядок підтримувалися різними засобами та заходами. У одних країнах поліцейські показували свою силу та могутність, були добре екіпірованими та навіть наводили жах на громадян,

які були присутні на таких масових заходах. У інших же – поліцейські виглядали позитивно настроєними, доброзичливими. З часом було доведено, що скандинавській підхід до охорони громадського порядку і налагодження діалогу працівниками поліції є найефективнішим. Така модель адаптується до реалій України і ще з 2015 року керівництво МВС та Національної гвардії впроваджує основи цього підходу.

Трагічні події Майдану зробили брудний відбиток на слові «поліцейський» для кожного українця. Українські поліцейські попали в ряди тих, з ким пов'язується тільки негатив, кого уникає суспільство. З 2015 року Національна поліція України займається створенням і адаптацією скандинавської моделі охорони громадського порядку. Базовим інструментом протидії та запобігання правопорушень є не зброя, а слово (комунікація). Така модель поліцейської діяльності бере свій початок зі Швеції, де на сьогодні рівень довіри до поліцейських становить рекордні 80 відсотків. Багато експертів стверджують про неможливість впровадження даного підходу через невідповідність менталітету та різного історичного минулого країн. Але слід зазначити, що саме Швеція вирішила змінити кардинально свою правоохоронну систему після низки трагічних подій, що відбулися на її території, які є дуже схожими із протистоянням «беркута» із мирним населенням України під час Майдану 7 років тому [1].

Головна мета скандинавської моделі – комунікація з учасниками масових акцій для недопущення конфліктів. Більшість територіальних органів Національної поліції в даний момент мають спеціальні підрозділи поліції комунікації або, як їх називають ще, поліції діалогу. Ці підрозділи займаються безпосередньою взаємодією з активістами, що присутні на масових заходах. Вони розмовляють із багатьма учасниками, визначають агресивно настроєних людей. Скандинавська модель працює шляхом запобігання насиллю під час масових заходів, відбувається комунікація з натовпом, яка дає змогу здійснювати всебічне та достатнє планування та аналізування ризиків. Представник МВС України Артем Шевченко, коментуючи переваги цієї моделі, зазначав, що такі підрозділи запобігають реальним ситуаціям застосування надмірної сили поліцейськими, які одиничні, але все-таки існують під час виконання службових обов'язків правоохоронців [2].

Про особливості скандинавського підходу дуже точно розказав в своєму інтерв'ю провідний радник з питань охорони громадського порядку Швеції – Патрік Йохансен. Він стверджував, що ключовим елементом всієї концепції є деескалація. Тобто діяльність поліції, спрямована на планування та запобігання всім можливим спалахам агресії та насильства в натовпі. Скандинавській підхід має чотири обов'язкові складові: 1) наявність інформації про те, хто є учасниками масового заходу та з якою метою вони зібралися; 2) вміння визначати групи натовпу: агресивні, спокійні, позитивні, нейтральні, оцінювати ризики; 3) комунікація та словесна взаємодія з

організаторами та активними учасниками масового заходу; 4) сприяння поліції на захист прав людини: надання можливості висловлювати свої думки кожному громадянину, вільно збиратися, правоохоронці мають виступати допоміжним елементом у реалізації законних намірів людей. Скандинавській підхід базується на плануванні та реалізації заходу безпечним і приємним шляхом [3].

Отже, можна зробити висновок, що реалізація скандинавського підходу через призму діяльності Національної поліції є дуже ефективним та правильним шляхом, особливо, в реаліях захисту основоположних прав та свобод людини, європейських стандартів. Статистичні дані визначили, що після впровадження цього підходу до охорони громадського порядку, зменшилася кількість травм під час масових заходів. Сподіваємося, що в процесі реалізації цієї моделі Національна поліція України отримає більшу оцінку рівня довіри населення та виправдає свій потенціал.

1. Сказкина А.В.: Как украинскую полицию реформируют по скандинавской модели. Грушевського 5 // 06.02.2019. URL: <http://grushevskogo5.com/intresting/kak-ukrainskuiiu-politsiiu-reformiruiut-po-skandinavskoi-modeli/>

2. В полиции уже болем года внедряется скандинавская модель общения – МВД. Громадское телевидение. 18.02.2019. URL: <https://hromadske.ua/ru/posts/v-polytsyy-uzhe-bole-hoda-vnedriaetsia-skandynavskaia-model-obshchenyia-mvd>

3. Про скандинавський підхід до охорони громадського порядку і налагодження діалогу працівниками поліції, про «Євробачення» та інше — інтерв'ю з Патріком Йохансеном, провідним радником КМЄС з питань охорони громадського порядку. European Union External Action // 12.05.2017. URL: <https://www.euam-ukraine.eu/ua/news/opinion/the-scandinavian-approach-to-public-order-policing-dialogue-eurovision-and-more-interview-with-patrik-johansen-euam-lead-adviser-in-public-order/>